

CENTRUM
DOSKONALENIA KOMPETENCJI

Rzetelna diagnoza problemów szkolnych
w klasach IV-VI szkół podstawowych
w Gminie Borzytuchom

Raport z badań

Opracowanie:
Prof. nadzw. dr hab. Lucyna Preuss-Kuchta

Borzytuchom - Niedarzyno - Dąbrówka - Słupsk

2013

Spis treści

Wstęp.....	3
Egzemplifikacja otrzymanych wyników	4
Uczniowie klas IV	4
Uczniowie klas V	13
Uczniowie klas VI.....	22
Rezultaty rozmowy z nauczycielami.....	31
Wnioski z przeprowadzonych badań.....	32
Propozycje podniesienia jakości	34
Aneks.....	36

Wstęp

Badaniem zostały objęte szkoły podstawowe w miejscowościach: Borzytuchom, Niedarzyno i Dąbrówka. Procedura badawcza dotyczyła diagnozy jakości kształcenia, w tym powodów niepowodzeń szkolnych uczniów klas IV – VI. Zgodnie z wcześniej ustaloną konceptualizacją badań posłużono się sondażem diagnostycznym. Skonstruowane w oparciu o wyznaczniki jakościowe nauczania - uczenia się narzędzie badawcze - kwestionariusz ankiety - obejmowało 4 części. Merytorycznie zasadne, odpowiadało temu co istotne w procesie kształcenia.

Pytania odnosiły się więc kolejno do:

- A - rozumienia treści wprowadzanych na lekcji przez nauczyciela,
- B - umiejętności wykorzystywania ich w praktyce edukacyjnej,
- C - motywacji do nauki,
- D - sprawności uczniów w zakresie rozwiązywania zadań testowych.

Każdą z części kończyło pytanie powszechnie kwalifikowane jako otwarte.

Uwagi ogólne:

W odniesieniu do wszystkich pytań – typu zamkniętych - uczniowie dokonywali wyborów. Na wszystkie otrzymano odpowiedzi. Formułowane – układane przez nich wypowiedzi na pytania otwarte były dość skąpe. Do części, młodzież się nie odniosła.

Egzemplifikacja otrzymanych wyników

Najbardziej zasadne w tej części opracowania wydaje się podejście, zgodne z którym analiza dotyczyć będzie osobno każdej z ankietowanych grup, a więc kolejno uczniów klas IV, V i VI. Ma to dydaktyczne uzasadnienie jakim jest przygotowanie przez uczących swoich uczniów do potwierdzenia nabytych kompetencji w formie rozwiązywania przez nich zadań testowych (kończących edukację na etapie szkoły podstawowej).

Dane w formie wyników ilościowych zostały przedstawione tabelarycznie i zamieszczone kolejno po omówieniu rezultatów uzyskanych przez każdą z klas.

Uczniowie klas IV

A

Część treści wprowadzanych w proces kształcenia na lekcji bywa dla uczniów niezrozumiała. Jest rzeczą powszechnie znaną, że szczególnie uczniowie klas jednych z niższych mają ugruntowane przekonanie co do funkcji szkoły zwłaszcza tej poznawczej. Dzieci postrzegają ją jako instytucję, która uczy rzeczy niełatwych, skomplikowanych. Stąd też bierze się, jak w przypadku analizowanych wyborów uczniowskich zmienna skłonność do zgłaszania konieczności powtarzania przez nauczyciela mało jasnych zakresów. Wynika to też z faktu dość dużego stopnia trudności treści wyznaczanych do poznania przez IV - klasistów. Oni zaś chcą się uczyć rzeczy łatwych. Na to nakłada się też nowe spojrzenie na szkołę i jej akceptacja po przekroczeniu przez dzieci tzw. pierwszego progu szkolnego.

Przekłada się to dalej na częstotliwość, a przede wszystkim jakość odrabianych przez badanych prac domowych. W sytuacjach wymagających bezpośredniej pomocy liczą oprócz nauczycieli na swoich rodziców.

B

Uczniowie są świadomi co do faktu częstego popełniania błędów. Ale, co też jest tendencją (powszechną) niechętnie podejmują działania aby je poprawiać. Psychologia rozwojowa wnosi - dzieci na tym etapie kształcenia mają ugruntowane przekonanie, że jeżeli

raz się czegoś nie nauczą, nie uda im się tego dokonać – uzupełniając, a potem powtarzając zakresy treści. Chcą bronić się przed tym, uniknąć nudy w szkole.

C

Odpowiedzi uczniów na pytania z tej części kwestionariusza są w stosunku do poprzednich mało konkretne ale jednocześnie nacechowane optymizmem. Otóż, nie bardzo widząc sens poprawiania błędów podkreślają znaczenie dobrych ocen w procesie motywowania do nauki. Zły stopień powoduje poważne i potencjalne zagrożenie w karierze szkolnej. Stąd dalej strach przed „czymś” z czym sobie nie będą mogli sobie poradzić.

Rodzice uczniów wykazują zainteresowanie nauką szkolną swoich dzieci. Dociekają powodów trudności, jeżeli dzieci takie mają. Ważne jest dla nich poprawienie słabych wyników. Uczniowie klas IV są dobrze zmotywowani do szkolnej edukacji. Wiedzą po co się uczą, ale co ważne tu w szkole chcą być doceniani. Wiedzą też, że bycie dobrym uczniem może im w tym pomóc. Sądzę, że dlatego również znakomita większość dzieci pragnie aby odbierano je jako uczniów celujących i bardzo dobrych.

D

Testy są narzędziem wykorzystywanym do ustalania poziomu wiedzy i umiejętności, jak również stopnia nabywanych kompetencji coraz bardziej kontrowersyjnym. Różny też jest zatem odbiór testów przez nauczycieli, a przede wszystkim uczniów. Zwłaszcza tych z niskich klas szkolnych. Dotyczy to również kl. IV. Dzieciom rozwiązywanie zadań testowych kojarzy się zdecydowanie z daniem odpowiedzi na pytania łatwe. Wierzą też, że jeżeli rozwiążą wszystkie zadania, to test będzie zaliczony, a uzyskana ocena – wysoka. Edukacyjna rzeczywistość bywa różna. Nie przeszkadza to jednak dzieciom uznać test za narzędzie badań „lubiane”, a więc akceptowane.

Kłóci się to z deklaracjami dość dużej części uczniów, w które wpisany jest brak zrozumienia treści zadań, w tym też i poleceń rozpoczynających każde z nich. I choć czytają pytania przynajmniej dwa razy, nie zmienia to faktu, że udzielane odpowiedzi bywają złe. Występujące błędne odpowiedzi są omawiane z nauczycielem, korygowane i poprawiane. Uczniowie boją się testów, głównie ze względu, na duży stopień trudności zadań, zaś mniej obawiają się, że nie wystarczy im czasu na ich rozwiązanie.

Próba: 24 uczniów / 27 (3 nieobecnych)

A

1. Czy rozumiesz treści, które podaje Ci nauczyciel?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	6	25
są rzeczy, których nie rozumiem	18	75
rzadko zdarza mi się rozumieć to, co mówi do mnie nauczyciel	0	0

2. Czy zgłaszasz nauczycielowi, że nie wszystko jest dla Ciebie zrozumiałe-jasne?

Kategorie	L	%
tylko wtedy, gdy nauczyciel o to prosi	13	54,2
zawsze proszę o powtórzenie tego co nie jest dla mnie jasne	11	45,8

3. Czy nauczyciel tłumaczy treści dla Ciebie niezrozumiałe?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	12	50
wtedy, gdy więcej uczniów ma problemy ze zrozumieniem	1	4,2
wtedy, gdy jest na to czas	3	12,5
nigdy	8	33,3

4. Czy odrabiasz zadaną pracę domową?

Kategorie	L	%
wtedy, gdy rozumiem polecenie	17	77,3
wtedy, gdy uważam, że jest łatwa	1	4,5
wtedy, gdy mam czas	4	18,2

5. Z czyjej pomocy najczęściej korzystasz, gdy czegoś nie rozumiesz?

Kategorie	L	%
pomagają mi koledzy/koleżanki	2	8,3
pomagają mi rodzice	19	79,2
pomaga mi rodzzeństwo	3	12,5

6. Jak Twoim zdaniem powinny wyglądać lekcje?

Kategorie	L	%
powinniśmy się uczyć rzeczy łatwych	10	52,7
nie powinniśmy być pytani	4	21
nie powinniśmy pisać klasówek	5	26,3

B

1. Czy odpowiadając nauczycielowi lub rozwiązując zadania popełniasz błędy?

Kategorie	L	%
zgłaszam się tylko wtedy, gdy jestem pewien, że odpowiem dobrze	6	25
zdarza się, że odpowiem źle	10	41,7
zdarza się, że napiszę źle	8	33,3

2. Czy idąc do szkoły chcesz się czegoś nauczyć?

Kategorie	L	%
tak, bo szkoła jest od tego, żeby się w niej uczyć	5	20,8
wiem, że to czego się nauczę przyda mi się w przyszłości	18	75
chcę tylko zaliczyć lekcje	1	4,2

3. Czy chętnie poprawiasz swoje błędy?

Kategorie	L	%
niechętnie, to strata czasu	9	47,4
nie, bo to wstyd ciągle poprawiać błędy	10	52,6

4. Czy częste uczenie się tego samego np. powtarzanie zniechęca Cię do nauki?

Kategorie	L	%
tak, bo wiem, że i tak się tego nie nauczę	12	60
nie lubię powtarzania, to nudne	8	40

C

1. Czy dobra ocena jest dla Ciebie zachętą do nauki?

Kategorie	L	%
tak, gdy dostaję dobre stopnie chętniej się uczę	18	75
nie, dopiero, gdy dostanę słabą ocenę uczę się aby ją poprawić	4	16,7
oceny nie zachęcają mnie do nauki	2	8,3

2. W jaki sposób rodzice reagują na Twoje oceny?

Kategorie	L	%
chcą, abym poprawił(a) stopnie	13	54,2
ustalają czas, który powinienem(powinnam) poświęcić na naukę	2	8,3
pytają z czym mam trudności	9	37,5
zwracają się o informację do nauczyciela	0	0

3. Czy zdarza się, że niechętnie idziesz do szkoły?

Kategorie	L	%
nie zdarza	8	34,8
tak, ale wtedy, gdy wiem, że sobie nie poradzę	12	52,2
tak, bo wiem, że nie spotka mnie tam nic dobrego, dostanę zły stopień	3	13

4. Czy wiesz po co się uczysz?

Kategorie	L	%
żeby przejść do następnej klasy	4	18,2
żeby kiedyś pójść do wymarzonej szkoły i zdobyć dobrą pracę	15	68,2
żeby poszerzyć swoje zainteresowania	3	13,6

5. Był(a)byś z siebie zadowolony(a), gdybyś był(a) uczniem:

Kategorie	L	%
dopuszczającym	0	0
dostatecznym	2	8,4
dobrym	5	20,8
bardzo dobrym	5	20,8
celującym	12	50

6. Czy jeżeli wiesz, że możesz się czegoś nauczyć – dasz radę, robisz to chętnie?

Kategorie	L	%
tak, bo lubię być doceniony(a)	12	50
tak, bo spotka mnie za to nagroda	5	20,8
będzie mi w szkole łatwiej; mogę liczyć na przyjaźń koleżanek i kolegów	7	29,2

D

1. Czy umiesz rozwiązywać zadania testowe?

Kategorie	L	%
tylko takie, na które znam odpowiedź	23	100
nie potrafię rozwiązywać zadań testowych	0	0

2. Czy układałeś(aś) sam(a) zadania testowe?

Kategorie	L	%
nie układałem(am)	11	52,4
układałem(am) ale tylko dla zabawy	10	47,6

3. Czy lubisz, kiedy nauczyciel sprawdza Twoją wiedzę za pomocą pytań testowych?

Kategorie	L	%
tak	12	50
wolę odpowiedzi ustne	8	33,3
wolę odpowiedzi pisemne, ale inne niż test	4	16,7

4. Czy rozumiesz treść zadań testowych, które musisz rozwiązać?

Kategorie	L	%
wszystko jest dla mnie jasne	16	69,6
nie rozumiem zadań testowych	7	30,4

5. Czego boisz się przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań testowych?

Kategorie	L	%
tego, że nie rozwiążę wszystkich zadań	7	35
tego, że większość zadań będzie trudnych i nie dam sobie rady	9	45
boję się, że zabraknie mi czasu na wszystkie odpowiedzi	1	5
obawiam się, że nie zrozumiem pytań i poleceń	3	15

6. Czy rozwiązujecie testy na lekcjach?

Kategorie	L	%
tak, większość prac pisemnych jest w formie pytań testowych (wymień przedmioty)	18	85,7
rzadko, kilka razy w roku najczęściej jako prace klasowe (wymień przedmioty)	3	14,3
nie, jeszcze nie rozwiązywaliśmy testów	0	0

7. Czy rozwiązujecie testy podczas zajęć pozalekcyjnych ?

Kategorie	L	%
tak, często / przedmiot	3	13,6
tak, ale rzadko	7	31,8
nie	9	40,9
nie chodzę na dodatkowe zajęcia	3	13,7

8. Czy nauczyciel omawia z Tobą wyniki Twojego sprawdzianu testowego?

Kategorie	L	%
tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy każde pytanie szczegółowo	10	45,5
tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy źle rozwiązane zadania	10	45,5
nie, podaje tylko wynik	2	9

9. Czy popełniasz wiele błędów w testach?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	4	18,1
nie, mam niewiele błędów	18	81,9

10. Czy dużo czasu poświęcasz w domu na przygotowanie się do zapowiedzianego testu / sprawdzianu?

Kategorie	L	%
tak	6	27,3
zależy z jakiego przedmiotu	12	54,5
kiedy pilnują mnie rodzice, to tak	3	13,6
nie, wolę pograć w gry komputerowe, a rodzicom mówię że się uczę	1	4,6

11. Czy podczas rozwiązywania testów dokładnie czytasz pytania i polecenia?

Kategorie	L	%
tak, zawsze czytam wiele razy	9	40,9
tak, zawsze czytam dwa razy	10	45,5
staram się szybko czytać żeby szybciej dać odpowiedzi i mieć potem czas wolny	3	13,6
zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - i tak nie rozumiem pytań	0	0
zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - nie ma to dla mnie znaczenia	0	0

Uczniowie klas V

A

W tej grupie uczniów, podobnie jak w poprzedniej dopatrzeć można się prostych związków między rozumieniem treści kształcenia, a konsekwencjami jakie ono generuje w ogólnie pojętym procesie edukacji. Otóż nie wszyscy uczniowie klas piątych, i nie w odniesieniu do wszystkich zakresów deklarują rozumienie przekazywanych informacji. Nie wszyscy też zgłaszają ten stan. Choć w momencie ujawnienia trudności, nauczyciel je niweluje. Bardziej koncentruje swoje działania na grupie uczniów, niż odnosząc je do pojedynczego – konkretnego dziecka z trudnościami.

Uczniowie wykonywanie pracy domowej warunkują jej łatwością, a przede wszystkim jasnością tematu. Nie chcą się zmierzyć z zakresami trudniejszymi. Do pomocy swoim dzieciom włączają się ich rodzice. Interesują się dziećmi, motywują do poprawienia szkolnych stopni, dociekają powodów problemów. Uczniowie chwaliliby szkołę, w której uczyliby się rzeczy łatwych, a również taką w której zrezygnowano by ze sprawdzania ich poziomu wiedzy i umiejętności.

B

Uczniowie przyznają się do popełniania błędów zarówno w trakcie odpowiedzi pisemnych jak i ustnych. Niechętnie jednak je poprawiają. Tkwią też w przeświadczeniu, że istnieją takie zakresy treści, których ze względu na stopień ich trudności nie potrafią opanować. Powtarzanie kwalifikują jako czynności nudne.

C

Powyższe ustalenia kłócą się z deklaracjami o dobrym zmotywowaniu dzieci do nauki. Wiedza, po co się uczą, zestrojona bywa z chęcią uzyskiwania dobrych ocen. Na nich zależy również rodzicom uczniów. Dzieci w szkole chcą być docenione. Daje tu jednak znać o sobie powszechne przekonanie, że dobry stopień zależy głównie od nauczyciela, mniej od samych uczniów. Ma to również związek z psychologicznymi czynnikami rozwojowymi dzieci w tym wieku. Jednym z nich jest wewnętrzne poczucie wstydu i zawstydzenia. Często znając odpowiedzi nie zgłaszają się, często też nie są aktywni w obawie że będą przez rówieśników wyśmiani, ośmieszeni.

D

Uczniowie klasy V podobnie jak poprzednio omawiana grupa, umiejętności rozwiązywania zadań testowych utożsamiają z właściwymi odpowiedziami na pytania. Potrafią rozwiązywać testy, bo udaje się im uzyskać punkty za choćby niektóre pytania. Równocześnie z koniecznością radzenia sobie z trudniejszymi zakresami zaczynają ujawniać się problemy. Są one generalnie związane z brakiem rozumienia zadań. Jest to konsekwencją wcześniejszego braku w przekazie jasności treści kształcenia.

Uczniowie starają się sprostać wymaganiom stawianym im w czasie rozwiązywania testów. Pytania i polecenia czytają kilkakrotnie. Jednak często nie ma to wpływu na poprawność dokonywanych wyborów. Dodatkowo zaczyna ujawniać się mechanizm blokujący racjonalne i poprawne działanie. To strach. Strach przed złymi odpowiedziami i gorszą oceną, ten nieodzownie wiążący ucznia z pracą do wykonania. Dzieci boją się, że zabraknie im czasu na rozwiązanie wszystkich zadań. Obawiają się też, że nie będą mogli wrócić do zadania nad którego rozwiązaniem zastanawiały się już wcześniej. Do powyższego nie przystają deklaracje uczniowskie o rzadko popełnianych błędach. Sądzę że wynika to ze specyfiki kwalifikowania odpowiedzi w kategoriach poprawności. Po sprawdzeniu testów, nauczyciele analizują popełniane błędy. To bardzo ważny etap w procedurze optymalizującej badanie uczniowskich kompetencji, związanych z wiedzą i jej wykorzystaniem.

Próba: 29 uczniów / 32 (3 nieobecnych)

A

1. Czy rozumiesz treści, które podaje Ci nauczyciel?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	12	41,4
są rzeczy, których nie rozumiem	15	51,7
rzadko zdarza mi się rozumieć to, co mówi do mnie nauczyciel	2	6,9

2. Czy zgłaszasz nauczycielowi, że nie wszystko jest dla Ciebie zrozumiałe-jasne?

Kategorie	L	%
tylko wtedy, gdy nauczyciel o to prosi	16	61,5
zawsze proszę o powtórzenie tego co nie jest dla mnie jasne	10	38,5

3. Czy nauczyciel tłumaczy treści dla Ciebie niezrozumiałe?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	14	50
wtedy, gdy więcej uczniów ma problemy ze zrozumieniem	9	32,1
wtedy, gdy jest na to czas	1	3,6
nigdy	4	14,3

4. Czy odrabiasz zadaną pracę domową?

Kategorie	L	%
wtedy, gdy rozumiem polecenie	17	65,4
wtedy, gdy uważam, że jest łatwa	2	7,7
wtedy, gdy mam czas	7	26,9

5. Z czyjej pomocy najczęściej korzystasz, gdy czegoś nie rozumiesz?

Kategorie	L	%
pomagają mi koledzy/koleżanki	1	3,6
pomagają mi rodzice	23	82,1
pomaga mi rodzeństwo	4	14,3

6. Jak Twoim zdaniem powinny wyglądać lekcje?

Kategorie	L	%
powinniśmy się uczyć rzeczy łatwych	8	36,4
nie powinniśmy być pytani	6	27,2
nie powinniśmy pisać klasówek	8	36,4

B

1. Czy odpowiadając nauczycielowi lub rozwiązując zadania popełniasz błędy?

Kategorie	L	%
zgłaszam się tylko wtedy, gdy jestem pewien, że odpowiem dobrze	10	35,5
zdarza się, że odpowiem źle	10	35,5
zdarza się, że napiszę źle	9	29

2. Czy idąc do szkoły chcesz się czegoś nauczyć?

Kategorie	L	%
tak, bo szkoła jest od tego, żeby się w niej uczyć	11	37,9
wiem, że to czego się nauczę przyda mi się w przyszłości	17	58,6
chcę tylko zaliczyć lekcje	1	3,5

3. Czy chętnie poprawiasz swoje błędy?

Kategorie	L	%
niechętnie, to strata czasu	10	55,6
nie, bo to wstyd ciągle poprawiać błędy	8	44,4

4. Czy częste uczenie się tego samego np. powtarzanie zniechęca Cię do nauki?

Kategorie	L	%
tak, bo wiem, że i tak się tego nie nauczę	12	50
nie lubię powtarzania, to nudne	12	50

C

1. Czy dobra ocena jest dla Ciebie zachętą do nauki?

Kategorie	L	%
tak, gdy dostaję dobre stopnie chętniej się uczę	22	78,6
nie, dopiero, gdy dostanę słabą ocenę uczę się aby ją poprawić	6	21,4
oceny nie zachęcają mnie do nauki	0	0

2. W jaki sposób rodzice reagują na Twoje oceny?

Kategorie	L	%
chcą, abym poprawił(a) stopnie	20	69
ustalają czas, który powinienem(powinnam) poświęcić na naukę	4	13,8
pytają z czym mam trudności	5	17,2
zwracają się o informację do nauczyciela	0	0

3. Czy zdarza się, że niechętnie idziesz do szkoły?

Kategorie	L	%
nie zdarza	15	51,7
tak, ale wtedy, gdy wiem, że sobie nie poradzę	11	37,9
tak, bo wiem, że nie spotka mnie tam nic dobrego, dostanę zły stopień	3	10,4

4. Czy wiesz po co się uczysz?

Kategorie	L	%
żeby przejść do następnej klasy	4	14,3
żeby kiedyś pójść do wymarzonej szkoły i zdobyć dobrą pracę	21	75
żeby poszerzyć swoje zainteresowania	3	10,7

5. Był(a)byś z siebie zadowolony(a), gdybyś był(a) uczniem:

Kategorie	L	%
dopuszczającym	1	3,4
dostatecznym	1	3,4
dobrym	7	24,2
bardzo dobrym	6	20,7
celującym	14	48,3

6. Czy jeżeli wiesz, że możesz się czegoś nauczyć – dasz radę, robisz to chętnie?

Kategorie	L	%
tak, bo lubię być doceniony(a)	17	58,6
tak, bo spotka mnie za to nagroda	4	13,8
będzie mi w szkole łatwiej; mogę liczyć na przyjaźń koleżanek i kolegów	8	27,6

D

1. Czy umiesz rozwiązywać zadania testowe?

Kategorie	L	%
tylko takie, na które znam odpowiedź	23	95,8
nie potrafię rozwiązywać zadań testowych	1	4,2

2. Czy układałeś(aś) sam(a) zadania testowe?

Kategorie	L	%
nie układałem(am)	14	51,9
układałem(am) ale tylko dla zabawy	13	48,1

3. Czy lubisz, kiedy nauczyciel sprawdza Twoją wiedzę za pomocą pytań testowych?

Kategorie	L	%
tak	10	34,5
wolę odpowiedzi ustne	13	44,8
wolę odpowiedzi pisemne, ale inne niż test	6	20,7

4. Czy rozumiesz treść zadań testowych, które musisz rozwiązać?

Kategorie	L	%
wszystko jest dla mnie jasne	16	64
nie rozumiem zadań testowych	9	36

5. Czego boisz się przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań testowych?

Kategorie	L	%
tego, że nie rozwiążę wszystkich zadań	10	35,7
tego, że większość zadań będzie trudnych i nie dam sobie rady	5	17,9
boję się, że zabraknie mi czasu na wszystkie odpowiedzi	8	28,5
obawiam się, że nie zrozumiem pytań i poleceń	5	17,9

6. Czy rozwiązujecie testy na lekcjach?

Kategorie	L	%
tak, większość prac pisemnych jest w formie pytań testowych (wymień przedmioty)	17	63
rzadko, kilka razy w roku najczęściej jako prace klasowe (wymień przedmioty)	8	29,6
nie, jeszcze nie rozwiązywaliśmy testów	2	7,4%

7. Czy rozwiązujecie testy podczas zajęć pozalekcyjnych ?

Kategorie	L	%
tak, często / przedmiot	8	27,6
tak, ale rzadko	9	31
nie	6	20,7
nie chodzę na dodatkowe zajęcia	6	20,7

8. Czy nauczyciel omawia z Tobą wyniki Twojego sprawdzianu testowego?

Kategorie	L	%
tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy każde pytanie szczegółowo	10	37
tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy źle rozwiązane zadania	12	44,4
nie, podaje tylko wynik	5	18,6

9. Czy popełniasz wiele błędów w testach?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	7	28
nie, mam niewiele błędów	18	72

10. Czy dużo czasu poświęcasz w domu na przygotowanie się do zapowiedzianego testu / sprawdzianu?

Kategorie	L	%
tak	10	37
zależy z jakiego przedmiotu	14	51,9
kiedy pilnują mnie rodzice, to tak	2	7,4
nie, wolę pograć w gry komputerowe, a rodzicom mówię że się uczę	1	3,7

11. Czy podczas rozwiązywania testów dokładnie czytasz pytania i polecenia?

Kategorie	L	%
tak, zawsze czytam wiele razy	11	39,3
tak, zawsze czytam dwa razy	15	53,6
staram się szybko czytać żeby szybciej dać odpowiedzi i mieć potem czas wolny	2	7,1
zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - i tak nie rozumiem pytań	0	0
zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - nie ma to dla mnie znaczenia	0	0

Uczniowie klas VI

A

Uczniowie klas VI to specyficzna grupa młodzieży. Posiadają w części ustalony już poziom poznawczych zdolności i uzdolnień. Sami też, choć w małym jeszcze stopniu są tego świadomi. Ma to fundamentalne znaczenie dla jakości procesu ich kształcenia. Nasi respondenci, potrafią rozgraniczyć co tak naprawdę wiedzą, czego nie. Potrafią też swoją niewiedzę uznać i określić ale wtedy gdy ich deklaracje są anonimowe. Przyznają się więc do tego, że nie wszystko czego się uczą jest dla nich zrozumiałe, ale zgodnie z wcześniejszym wskazaniem domagają się wyjaśnień. Jeżeli jest to żądanie grupy uczniów, wtedy sytuacja pojedynczego dziecka staje się bardziej korzystna (nie zostaje naznaczony jako ten, który nie wie i nie umie).

Młodzież odrabia pracę domową ale wtedy gdy rozumie polecenie i na jej wykonanie znajdzie czas. Rodzice uczniów dopingują swoje dzieci do poprawienia ocen. Sami też starają się im pomagać. Młodzież klas VI chciałaby się uczyć wszystkiego co łatwe. Taka nauka powinna być zintegrowana z bardzo liberalnym podejściem do kontrolowania i oceniania (szkoła bez odpytywania i klasówek). Badani respondenci nie są odosobnieni w swych opiniach. Duża część młodzieży kończąca szkołę podstawową uważa podobnie.

B

Związek z poprzednimi wyborami mają kolejne. Uczniowie przyznają, że często pytani dają odpowiedzi (dotyczy pisemnych i innych) błędne, złe. Próbuje więc unikać niekorzystnych w ich opinii sytuacji – dokonywania korekt i poprawy błędów – np. zgłaszając się jedynie w sytuacji całkowitej pewności co do tego, że odpowiedź będzie dobra. Ta swoista asekuracja cechuje znaczną część młodzieży i to zarówno tę, której zależy na otrzymaniu wysokich ocen jak i tych, chcących uniknąć wstydu z powodu swojej niewiedzy. Wśród tej młodzieży jest grupa uczniów przekonanych, że wielu rzeczy się nie nauczą. Dlatego też nie chcą poprawiać błędów uznając te działania za zupełnie zbędne. Powtarzanie zaś przedstawianych w trakcie lekcji treści traktują jako zajęcie nudne i kwalifikują je jako, powodujące jedynie stratę czasu.

C

Zaskakujące w stosunku do poprzednich wyborów są pokazujące znaczenie szkolnych stopni. W zakresie motywacji do nauki ranga oceny nie ma zasadniczego znaczenia. Swoją rolę pełnią zarówno dobre jak i złe. Dobre motywują. Jest się wtedy docenionym, uznanym lepszym. Gorsze zaś, utrzymujące się dłuższy czas mogą zagrozić promowaniu. Ich konsekwencją jest narażenie młodzieży na wyśmianie, zmarginalizowanie. Tego zaś uczniowie boją się najbardziej. Część młodzieży (podobnie jak uczniowie kl. V), do szkoły idzie niechętnie. Głównym powodem jest fakt i tu konsekwencja z wcześniejszymi wynikami analizy, poczucie strachu i lęku związanego z edukacyjnymi trudnościami nie do pokonania. Na tym tle pozytywnie sytuują się odpowiedzi potwierdzające świadomość młodzieży odnoszącą się do znaczenia nauki i szkoły w przyszłości.

D

Uczniowie tych klas mierzą się z testowym sprawdzeniem ich wiedzy i umiejętności w bieżącym roku szkolnym. Diagnoza poziomu informacji dotycząca testów i testowania choć z dużym poziomem ogólności ujawnia pewne niekonsekwencje. Otóż młodzież dokonywała wyborów, które potwierdzają ich umiejętności rozwiązywania zadań ale (dotyczy również wcześniej analizowanych grup) uzasadniają to znajomością, odpowiedzi na nie. Dalej jednak, co odczytujemy ujawniony zostaje fakt, że znaczna część młodzieży nie rozumie zakresu merytorycznego ujętego w formie zadań, nie rozumie też pytań i poleceń będących przecież częścią każdego z nich. Choć, co ujawniają deklaracje uczniów, pytania, polecenia i pozostałe części zadań czytają dwa i więcej razy. Nie przystają do dokonywanych wyborów te, które pokazują, że znaczna część młodzieży nie popełnia błędów. Wybory respondentów ujawniają prawdę o tym, że młodzież boi się zadań należących do kategorii trudnych. A takich w zestawach testowych nie brakuje. Dłuższe zastanawianie się wtedy nad ich rozwiązaniem może powodować brak czasu na zajęcie się resztą zadań.

W czasie zajęć lekcyjnych uczniowie rozwiązują zadania testowe. Wszystkie błędne odpowiedzi po podaniu wyników są omawiane. Są też wskazywane sposoby niwelowania błędów, a także dotyczące przeciwdziałania uzyskiwaniu słabych wyników uczenia się. Generalnie, młodzież aprobeuje inną formę sprawdzania wiedzy i umiejętności, niż testy.

Próba: 35 uczniów / 37 (2 nieobecnych)

A

1. Czy rozumiesz treści, które podaje Ci nauczyciel?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	14	40
są rzeczy, których nie rozumiem	20	57,1
rzadko zdarza mi się rozumieć to, co mówi do mnie nauczyciel	1	2,9

2. Czy zgłaszasz nauczycielowi, że nie wszystko jest dla Ciebie zrozumiałe-jasne?

Kategorie	L	%
tylko wtedy, gdy nauczyciel o to prosi	20	57,1
zawsze proszę o powtórzenie tego co nie jest dla mnie jasne	15	42,9

3. Czy nauczyciel tłumaczy treści dla Ciebie niezrozumiałe?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	15	42,9
wtedy, gdy więcej uczniów ma problemy ze zrozumieniem	12	34,3
wtedy, gdy jest na to czas	4	11,4
nigdy	4	11,4

4. Czy odrabiasz zadaną pracę domową?

Kategorie	L	%
wtedy, gdy rozumiem polecenie	23	67,7
wtedy, gdy uważam, że jest łatwa	3	8,8
wtedy, gdy mam czas	8	23,5

5. Z czyjej pomocy najczęściej korzystasz, gdy czegoś nie rozumiesz?

Kategorie	L	%
pomagają mi koledzy/koleżanki	5	14,3
pomagają mi rodzice	19	54,3
pomaga mi rodzzeństwo	11	31,4

6. Jak Twoim zdaniem powinny wyglądać lekcje?

Kategorie	L	%
powinniśmy się uczyć rzeczy łatwych	12	35,3
nie powinniśmy być pytani	9	26,5
nie powinniśmy pisać klasówek	13	38,2

B

1. Czy odpowiadając nauczycielowi lub rozwiązując zadania popełniasz błędy?

Kategorie	L	%
zgłaszam się tylko wtedy, gdy jestem pewien, że odpowiem dobrze	13	37,1
zdarza się, że odpowiem źle	17	48,6
zdarza się, że napiszę źle	5	14,3

2. Czy idąc do szkoły chcesz się czegoś nauczyć?

Kategorie	L	%
tak, bo szkoła jest od tego, żeby się w niej uczyć	3	8,6
wiem, że to czego się nauczę przyda mi się w przyszłości	23	65,7
chcę tylko zaliczyć lekcje	9	25,7

3. Czy chętnie poprawiasz swoje błędy?

Kategorie	L	%
niechętnie, to strata czasu	19	73
nie, bo to wstyd ciągle poprawiać błędy	7	27

4. Czy częste uczenie się tego samego np. powtarzanie zniechęca Cię do nauki?

Kategorie	L	%
tak, bo wiem, że i tak się tego nie nauczę	7	21,9
nie lubię powtarzania, to nudne	25	78,1

C

1. Czy dobra ocena jest dla Ciebie zachętą do nauki?

Kategorie	L	%
tak, gdy dostaję dobre stopnie chętniej się uczę	22	62,9
nie, dopiero, gdy dostanę słabą ocenę uczę się aby ją poprawić	11	31,4
oceny nie zachęcają mnie do nauki	2	5,7

2. W jaki sposób rodzice reagują na Twoje oceny?

Kategorie	L	%
chcą, abym poprawił(a) stopnie	18	53
ustalają czas, który powinienem(powinnam) poświęcić na naukę	7	20,6
pytają z czym mam trudności	9	26,4
zwracają się o informację do nauczyciela	0	0

3. Czy zdarza się, że niechętnie idziesz do szkoły?

Kategorie	L	%
nie zdarza	10	28,6
tak, ale wtedy, gdy wiem, że sobie nie poradzę	16	45,7
tak, bo wiem, że nie spotka mnie tam nic dobrego, dostanę zły stopień	9	25,7

4. Czy wiesz po co się uczysz?

Kategorie	L	%
żeby przejść do następnej klasy	5	14,3
żeby kiedyś pójść do wymarzonej szkoły i zdobyć dobrą pracę	28	80
żeby poszerzyć swoje zainteresowania	2	5,7

5. Był(a)byś z siebie zadowolony(a), gdybyś był(a) uczniem:

Kategorie	L	%
dopuszczającym	0	0
dostatecznym	0	0
dobrym	9	25,7
bardzo dobrym	16	45,7
celującym	10	28,6

6. Czy jeżeli wiesz, że możesz się czegoś nauczyć – dasz radę, robisz to chętnie?

Kategorie	L	%
tak, bo lubię być doceniony(a)	24	68,6
tak, bo spotka mnie za to nagroda	5	14,3
będzie mi w szkole łatwiej; mogę liczyć na przyjaźń koleżanek i kolegów	6	17,1

D

1. Czy umiesz rozwiązywać zadania testowe?

Kategorie	L	%
tylko takie, na które znam odpowiedź	30	96,8
nie potrafię rozwiązywać zadań testowych	1	3,2

2. Czy układałeś(aś) sam(a) zadania testowe?

Kategorie	L	%
nie układałem(am)	21	63,7
układałem(am) ale tylko dla zabawy	12	36,3

3. Czy lubisz, kiedy nauczyciel sprawdza Twoją wiedzę za pomocą pytań testowych?

Kategorie	L	%
tak	12	34,3
wolę odpowiedzi ustne	7	20
wolę odpowiedzi pisemne, ale inne niż test	16	45,7

4. Czy rozumiesz treść zadań testowych, które musisz rozwiązać?

Kategorie	L	%
wszystko jest dla mnie jasne	23	67,7
nie rozumiem zadań testowych	11	32,3

5. Czego boisz się przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań testowych?

Kategorie	L	%
tego, że nie rozwiążę wszystkich zadań	9	27,4
tego, że większość zadań będzie trudnych i nie dam sobie rady	14	42,4
boję się, że zabraknie mi czasu na wszystkie odpowiedzi	5	15,1
obawiam się, że nie zrozumie pytań i poleceń	5	15,1

6. Czy rozwiązujecie testy na lekcjach?

Kategorie	L	%
tak, większość prac pisemnych jest w formie pytań testowych (wymień przedmioty)	27	77,1
rzadko, kilka razy w roku najczęściej jako prace klasowe (wymień przedmioty)	8	22,9
nie, jeszcze nie rozwiązywaliśmy testów	0	0

7. Czy rozwiązujecie testy podczas zajęć pozalekcyjnych ?

Kategorie	L	%
tak, często / przedmiot	4	11,4
tak, ale rzadko	16	45,7
nie	8	22,9
nie chodzę na dodatkowe zajęcia	7	20

8. Czy nauczyciel omawia z Tobą wyniki Twojego sprawdzianu testowego?

Kategorie	L	%
tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy każde pytanie szczegółowo	17	48,6
tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy źle rozwiązane zadania	16	45,7
nie, podaje tylko wynik	2	5,7

9. Czy popełniasz wiele błędów w testach?

Kategorie	L	%
tak, zawsze	10	28,6
nie, mam niewiele błędów	25	71,4

10. Czy dużo czasu poświęcasz w domu na przygotowanie się do zapowiedzianego testu / sprawdzianu?

Kategorie	L	%
tak	8	23,5
zależy z jakiego przedmiotu	21	61,8
kiedy pilnują mnie rodzice, to tak	3	8,8
nie, wolę pograć w gry komputerowe, a rodzicom mówię że się uczę	2	5,9

11. Czy podczas rozwiązywania testów dokładnie czytasz pytania i polecenia?

Kategorie	L	%
tak, zawsze czytam wiele razy	9	25,7
tak, zawsze czytam dwa razy	23	65,7
staram się szybko czytać żeby szybciej dać odpowiedzi i mieć potem czas wolny	2	5,7
zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - i tak nie rozumiem pytań	1	2,9
zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - nie ma to dla mnie znaczenia	0	0

Analiza odpowiedzi na pytania otwarte

Nie wszyscy uczniowie udzielili odpowiedzi na pytania. Te, które zostały odczytane sprowadzają się do twierdzenia, że młodzież wszystkich klas:

- jest zmotywowana przez swoich nauczycieli do nauki,
- wie, po co się uczy,
- zdaje sobie sprawę, że będzie musiała podjąć trud zmierzenia się z tym, co w wyniku wstępnego oglądu uznane zostaje przez uczniów, jako trudne (w tym mało jasne, niezrozumiałe).

Rezultaty rozmowy z nauczycielami

1. Nauczyciele odczuwają trudności w przekazie informacji związane z częściowym brakiem rozumienia przez uczniów podawanych treści. W sytuacji zaobserwowanych problemów, podejmują indywidualną pracę z dziećmi. Działania takie, z czym zgadzają się obie strony muszą być dalej intensyfikowane w tym konsekwentnie prowadzone i to nie tylko w klasach starszych ale i też na etapie edukacji wczesnej.
2. Uczniowie, w tym ci mający na co dzień niskie wyniki uczenia się uzyskują (na miarę swoich możliwości) lepsze rezultaty w zakresie poziomu nabywanej wiedzy i umiejętności, co jednak nie zawsze przekłada się na oczekiwania - liczbę punktów za rozwiązane zadanie testowe. Nauczyciel chwali uczniów za ich chociaż mniejsze osiągnięcia zabezpieczając tym – (takie zachowanie jest właściwe) odpowiedni poziom motywacji uczniów do nauki. Działania te z czym również zgadzają się obie strony, muszą być dalej kontynuowane. Choć towarzyszy temu świadomość, że nie często wysiłek nauczycieli i uczniów przełoży się na wymierny efekt jakim jest wysokie miejsce w rankingu: ucznia, klasy i szkoły.
3. Ważną poruszaną kwestią, była związana z nabyciem przez uczniów technicznej umiejętności rozwiązywania zadań testowych - od prób układania zadań przez dzieci - (co też jest w szkole praktykowane), do właściwego gospodarowania czasem przeznaczonym na dokonywanie odpowiedzi (w tym wyborów właściwych i konstruowania wypowiedzi dłuższych).

Wnioski z przeprowadzonych badań

Uczniowie klasy IV:

- W opinii uczniów klas IV niektóre treści kształcenia są niezrozumiałe, co wynika bezpośrednio ze zróżnicowanego poziomu poznawczego uczniów. Ma to wpływ na jakość odrabianych prac domowych. Całościowo ujęte wyniki w nauce ujawniają niepowodzenia szkolne.
- Badani uczniowie podkreślają że w sytuacjach tego wymagających mogą liczyć na pomoc nauczycieli i rodziców.
- Uczniowie mają świadomość co do faktu częstego popełniania błędów. Jednocześnie niechętnie podejmują działania mające na celu ich niwelowanie.
- Uczniowie – co wynika z analizy danych – wykazują wysoki poziom motywacji do nauki, potrafią wskazać cel do którego dążą (np. zdobycie konkretnego zawodu, pójście na studia wyższe). Warte podkreślenia jest to, że chcą być w szkole doceniani i dalej odbierani jako uczniowie bardzo dobrzy i celujący.
- Test – jako narzędzie sprawdzające poziom wiedzy i umiejętności – jest generalnie przez uczniów klas IV narzędziem akceptowanym. Choć część uczniów mówi otwarcie o braku zrozumienia niektórych treści zadań. Rodzi to lęk i wprowadza w sytuacje stresujące.

Uczniowie klasy V:

- W opinii uczniów klas V również można dopatrzeć się zależności między brakiem rozumienia przekazywanych treści, a ujawniającymi się niepowodzeniami szkolnymi. Ma to też związek z niechęcią do rozwiązywania zadań trudniejszych. Najchętniej rozwiązywane są zadania łatwe.
- Badani uczniowie klas V – podobnie jak klasy IV – deklarują, że w sytuacjach trudnych mogą liczyć na pomoc nauczycieli i rodziców.
- Uczniowie zdają sobie sprawę i przyznają się do popełniania błędów podczas rozwiązywania zadań testowych.
- Piątoklasiści ujawniają wysoki poziom motywacji do nauki, chcą uzyskiwać bardzo dobre oceny i wiedzą po co się uczą.

- Deklarowana przez uczniów aktywność podczas zajęć nie zawsze jest na wysokim poziomie. Takim zachowaniem kieruje poczucie wstydu, obawa przed ośmieszeniem, uwagami ze strony rówieśników.
- Przy rozwiązywaniu zadań testowych ujawniają się braki w rozumieniu przez uczniów ich treści. Ważne są również ich obawy dotyczące braku czasu na rozwiązanie wszystkich zadań, co wpływa na końcowy rezultat.
- Po otrzymaniu wyników testów nauczyciele analizują popełnione błędy. Korygują je dbając o optymalizowanie nabywanych kompetencji. Poprawianie błędów uczniowie kwalifikują jako zajęcie nudne.

Uczniowie klasy VI:

- Szóstoklasiści uważają, że nie wszystko czego się uczą jest przez nich zrozumiałe i będzie im przydatne.
- Uczniowie klas VI w formułowanych opiniach zwracają uwagę na to, że mogą liczyć na pomoc nauczycieli i rodziców. Ci motywują ich do osiągnięcia jak najlepszych wyników w nauce.
- Uczniowie klas VI starają się unikać sytuacji które opatrzone są ryzykiem niepowodzenia. Wykazują aktywność w czasie lekcji, głównie wtedy, gdy mają pewność co do poprawności odpowiedzi.
- Badani uczniowie są świadomi popełniania błędów, ale nie zawsze widzą sens ich poprawiania. Niechętnie powtarzają też wcześniej przedstawiane treści. Wszystko to nacechowane jest nudą i stratą czasu.
- Uczniowie klas VI mają poczucie świadomości co do zasadności nauki w kontekście ich bliższej i dalszej przyszłości.
- W klasach szóstych uczniowie w czasie lekcji rozwiązują zadania testowe. Ich wyniki są następnie analizowane z nauczycielami. To działania konieczne w sytuacji badania i mierzenia kompetencji.
- Znaczna część młodzieży klasy szóstej sygnalizuje trudności w rozumieniu pytań i poleceń będących składową częścią każdego zadania testowego. Choć deklarują, że czytają je często dwa razy, a w niektórych przypadkach nawet więcej.
- Badana młodzież obawia się zadań trudnych. Ich rozwiązywanie wymaga nie tylko wiedzy merytorycznej, ale i czasu. Tego ostatniego w wielu przypadkach może zabraknąć.

Uogólniając na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że:

1. Ujawniające się niepowodzenia edukacyjne są w części wynikiem zróżnicowanego poziomu poznawczego uczniów.
2. Część uczniów ma problemy z rozumieniem przekazywanych treści wynikających z programu a wyznaczonych do kształcenia.
3. Części młodzieży, choć dobrze zmotywowanej trudno uwierzyć we własne możliwości pokonywania trudności. Boją się więc zmierzyć z czymś nowym i trudniejszym.
4. Uczniowie doświadczają pomocy nauczyciela i wsparcia rodziców. W razie ujawnionych niepowodzeń mogą na nich liczyć.

Propozycje podniesienia jakości

1. Odwołanie się do pomocy koleżeńskiej - nie w zakresie odrabiania zadań domowych w tym też przygotowania się do lekcji, ale generalnie wspólnego uczenia się. Możliwość taką stwarza Edukacyjny Tutoring Rówieśniczy, którego nadrzędnym celem jest poprawa sytuacji edukacyjnej uczniów osiągających niskie wyniki uczenia się (uczeń-nowicjusz) przy zaktywizowaniu uczniów-tutorów, osiągających wysokie wyniki w nauce w obrębie danego obszaru. Działania innowacyjne tego typu mogłyby odbywać się przy akceptacji nauczycieli i dyrekcji szkoły, nie wymagają one ponoszenia dodatkowych kosztów.
2. Wprowadzenie ćwiczeń kształtujących w tym usprawniających proces rozumienia, w tej grupie (mam tu na względzie uczniów słabych, o niskich wynikach uczenia się), która najbardziej potrzebuje pomocy.
3. Wyposażenie uczniów w techniczne umiejętności radzenia sobie z zadaniami testowymi.

Najbardziej skuteczną formą realizacji w/w działań są zajęcia warsztatowe. Zawsze muszą się one jednak odbywać na zasadzie dobrowolności uczestnictwa a przede wszystkim przekonania o ich zasadności. Niezbędnym czynnikiem warunkującym skuteczność postępowania w oparciu o proponowane rozwiązania jest ich akceptacja ze strony

pracowników szkół oraz środowiska lokalnego. Wszelkie uwagi i sformułowane wyżej propozycje mają charakter usprawniający proces kształcenia.

Aneks

Załącznik nr 1. Kwestionariusz ankiety dla uczniów klas IV-VI

Drodzy Uczniowie! Prosimy Was bardzo o odpowiedzi na pytania.

Wybrane odpowiedzi zaznaczcie kółkiem. Nie podpisujcie kartek.

Dziękujemy

A

1. Czy rozumiesz treści, które podaje Ci nauczyciel?
  - a) tak, zawsze
  - b) są rzeczy, których nie rozumiem
  - c) rzadko zdarza mi się rozumieć to, co mówi do mnie nauczyciel

2. Czy zgłaszasz nauczycielowi, że nie wszystko jest dla Ciebie zrozumiałe-jasne?
  - a) tylko wtedy, gdy nauczyciel o to prosi
  - b) zawsze proszę o powtórzenie tego co nie jest dla mnie jasne

3. Czy nauczyciel tłumaczy treści dla Ciebie niezrozumiałe?
  - a) tak, zawsze
  - b) wtedy, gdy więcej uczniów ma problemy ze zrozumieniem
  - c) wtedy, gdy jest na to czas
  - d) nigdy

4. Czy odrabiasz zadaną pracę domową?
  - a) wtedy, gdy rozumiem polecenie
  - b) wtedy, gdy uważam, że jest łatwa
  - c) wtedy, gdy mam czas

5. Z czyjej pomocy najczęściej korzystasz, gdy czegoś nie rozumiesz?
  - a) pomagają mi koledzy/koleżanki
  - b) pomagają mi rodzice
  - c) pomaga mi rodzzeństwo

6. Jak Twoim zdaniem powinny wyglądać lekcje?
  - a) powinniśmy się uczyć rzeczy łatwych
  - b) nie powinniśmy być pytani
  - c) nie powinniśmy pisać klasówek

7. Jeżeli masz trudności w uczeniu się, to co jest ich powodem? Napisz

.....
.....
.....
.....
.....

B

1. Czy odpowiadając nauczycielowi lub rozwiązując zadania popełniasz błędy?

- a) zgłaszam się tylko wtedy, gdy jestem pewien, że odpowiem dobrze
- b) zdarza się, że odpowiem źle
- c) zdarza się, że napiszę źle

2. Czy idąc do szkoły chcesz się czegoś nauczyć?

- a) tak, bo szkoła jest od tego, żeby się w niej uczyć
- b) wiem, że to czego się nauczę przyda mi się w przyszłości
- c) chcę tylko zaliczyć lekcje

3. Czy chętnie poprawiasz swoje błędy?

- a) niechętnie, to strata czasu
- b) nie, bo to wstyd ciągle poprawiać błędy

4. Czy częste uczenie się tego samego np. powtarzanie zniechęca Cię do nauki?

- a) tak, bo wiem, że i tak się tego nie nauczę
- b) nie lubię powtarzania, to nudne

5. Dlaczego warto się uczyć? Napisz

.....
.....
.....
.....
.....

C

1. Czy dobra ocena jest dla Ciebie zachętą do nauki?

- a) tak, gdy dostaję dobre stopnie chętniej się uczę
- b) nie, dopiero, gdy dostanę słabą ocenę uczę się aby ją poprawić
- c) oceny nie zachęcają mnie do nauki

2. W jaki sposób rodzice reagują na Twoje oceny?

- a) chcą, abym poprawił(a) stopnie
- b) ustalają czas, który powinienem(powinnam) poświęcić na naukę
- c) pytają z czym mam trudności
- d) zwracają się o informację do nauczyciela

3. Czy zdarza się, że niechętnie idziesz do szkoły?

- a) nie zdarza
- b) tak, ale wtedy, gdy wiem, że sobie nie poradzę
- c) tak, bo wiem, że nie spotka mnie tam nic dobrego, dostanę zły stopień

4. Czy wiesz po co się uczysz?

- a) żeby przejść do następnej klasy
- b) żeby kiedyś pójść do wymarzonej szkoły i zdobyć dobrą pracę
- c) żeby poszerzyć swoje zainteresowania

5. Był(a)byś z siebie zadowolony(a), gdybyś był(a) uczniem:

- a) dopuszczającym
- b) dostatecznym
- c) dobrym
- d) bardzo dobrym
- e) celującym

6. Czy jeżeli wiesz, że możesz się czegoś nauczyć – dasz radę, robisz to chętnie?

- a) tak, bo lubię być doceniony(a)
- b) tak, bo spotka mnie za to nagroda
- c) będzie mi w szkole łatwiej; mogę liczyć na przyjaźń koleżanek i kolegów

7. Jeżeli uważasz, że szkoła jest dla Ciebie ważna, to napisz dlaczego

.....

.....

.....

.....

.....

8. Jeżeli uważasz, że chodzenie do szkoły nie ma sensu, to napisz dlaczego

.....

.....

.....

D

1. Czy umiesz rozwiązywać zadania testowe?
  - a) tylko takie, na które znam odpowiedź
  - b) nie potrafię rozwiązywać zadań testowych

2. Czy układałeś(aś) sam(a) zadania testowe?
  - a) nie układałem(am)
  - b) układałem(am) ale tylko dla zabawy

3. Czy lubisz, kiedy nauczyciel sprawdza Twoją wiedzę za pomocą pytań testowych?
  - a) tak
  - b) wolę odpowiedzi ustne
  - c) wolę odpowiedzi pisemne, ale inne niż test

4. Czy rozumiesz treść zadań testowych, które musisz rozwiązać?
  - a) wszystko jest dla mnie jasne
  - b) nie rozumiem zadań testowych

5. Czego boisz się przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań testowych?
  - a) tego, że nie rozwiążę wszystkich zadań
  - b) tego, że większość zadań będzie trudnych i nie dam sobie rady
  - c) boję się, że zabraknie mi czasu na wszystkie odpowiedzi
  - d) obawiam się, że nie zrozumie pytań i poleceń

6. Czy rozwiązujecie testy na lekcjach?
  - a) tak, większość prac pisemnych jest w formie pytań testowych (wymień przedmioty)
.....
  - b) rzadko, kilka razy w roku najczęściej jako prace klasowe (wymień przedmioty)
.....
  - c) nie, jeszcze nie rozwiązywaliśmy testów

7. Czy rozwiązujecie testy podczas zajęć pozalekcyjnych ?
  - a) tak, często / przedmiot .....
  - b) tak, ale rzadko
  - c) nie
  - d) nie chodzę na dodatkowe zajęcia

8. Czy nauczyciel omawia z Tobą wyniki Twojego sprawdzianu testowego?
- a) tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy każde pytanie szczegółowo
  - b) tak, zawsze po rozwiązywaniu testu omawiamy źle rozwiązane zadania
  - c) nie, podaje tylko wynik
9. Czy popełniasz wiele błędów w testach?
- a) tak, zawsze
  - b) nie, mam niewiele błędów
10. Czy dużo czasu poświęcasz w domu na przygotowanie się do zapowiedzianego testu / sprawdzianu?
- a) tak
  - b) zależy z jakiego przedmiotu
  - c) kiedy pilnują mnie rodzice, to tak
  - d) nie, wolę pograć w gry komputerowe, a rodzicom mówię że się uczę
11. Czy podczas rozwiązywania testów dokładnie czytasz pytania i polecenia?
- a) tak, zawsze czytam wiele razy
  - b) tak, zawsze czytam dwa razy
  - c) staram się szybko czytać żeby szybciej dać odpowiedzi i mieć potem czas wolny
  - d) zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - i tak nie rozumiem pytań
  - e) zaznaczam odpowiedzi na chybił/trafił - nie ma to dla mnie znaczenia
12. Czy gdybyś wiedział w jaki sposób układane są zadania testowe, to byłoby Ci łatwiej je rozwiązywać? Napisz

.....

.....

.....

.....

.....